

BUĎME SVORNÍ.

STAŇKOVSKO

Nepolitický, nezávislý týdeník.

Vychází každou sobotu. — Předplatné: ročně poštou 29.— Kč, půlletně poštou 14.50 Kč. — Redakce a administrace v Staňkově. — Rukopisy se nevracejí. — Inzerce levná, platí se předem. — Kdo ponechá si dvě čísla, stává se odběratelem. — Poštovní úřad šekový číslo 210.627. — Telefon k použití číslo 1. — Novinová sazba povolena řed. pošt. a tel. v Praze, č. 131.619-IIIa 1937. — Dohlédací poštovní úřad Staňkov. Majitelka a vydavatelka Marie Závorková. Odpovědný redaktor Josef Žák v Staňkově. Tiskárna—Závorka—Staňkov.

V těsném semknutí nás všech je nejlepší záruka zdárné budoucnosti.

(Z rozhlasového projevu státního presidenta dr. Emila Hácha.)

Před 20 lety zajásala všechna česká srdce, naplněna jsouc nadějí, že vstupujeme do šťastného údobí našich národních dějin, které nám přináší trvalou vládu našich věcí. Stál jsem opodál tehdejšího historického dění, ale moji radost z našeho netušeného úspěchu kalila tyrávová obava, zda jsou dány všechny vnější a vnitřní záruky trvalosti naší tehdejší výhry. — Nyní po dvaceti letech vidím ke svému zármutku, že tehdejší mé obavy nebyly bezdůvodné. Ukázalo se, že to, co jsme pokládali za řešení, jež přetrvá věky, bylo jen dlouhou epizodou našich národních dějin. Chci ponechat budoucnosti, již časový odstup umožní spravedlivý soud, aby zkoumala, co do jaké míry a komu z nás lze přičítati vinu na tom, co přinesl dnešek. Cítím však, že je mou povinností, abychom to přijímali s mužným klidem, ale také s vědomím vážného úkolu učiniti vše, abychom to, co nám z našeho, snad příliš bohatého údělu, zbylo, dochovali neztenčené našim příštím generacím.

Pozoruje, co se blíží, odhodlal jsem se za souhlasu vlády v hodině dvanácté vyžádati si slyšení u říšského kancléře A. Hitlera. Byl jsem přijat s vybranými pozornostmi a se všemi poctami, prokazovanými hlavám států. Po delším rozhovoru s říšským kancléřem a po zjištění situace rozhodl jsem se prohlásiti, že odevzdávám osud českého národa a státu s plnou důvěrou do rukou Vůdce německého národa. Za tento projev důvěry dostalo se mi slibu, že našemu národu bude zabezpečena svébytnost a svéprávný vývoj národního života.

Tento slib říšský kancléř splnil dnes vydáním výnosu, datovaného na Hradě pražském o „protektorátu Čech a Moravy“, kterým se zaručuje našemu národu jeho vlastní národní bytí se všemi náležitostmi, potřebnými k uspořádání jeho vlastních věcí a k pěstování vlastního národního života. Oproti zahraničí přijímá Německá říše naše zastoupení a naši ochranu na základě společných zájmů. Vnitřní bezpečnost obstaráme si vlastními orgány. Hospodářský život náš bude organizován jednotně s hospodářským životem Říše. Již po rozhodnutí mnichovském prohlásili jsme, že jsme si vědomi svého společenství s Ně-

meckem, jež je určeno naší zeměpisnou polohou i dějinami v průběhu celého tisíciletí našeho národního života bylo soužití s Němci, ať již té v či oné formě základním prvkem našeho hospodářského, politického i kulturního vývoje.

Německo stalo se úsilím Adolfa Hitlera jednotným a největším národem, který určuje osudy střední Evropy. Naším spojením s ním se obnovuje bývalý říšský svazek.

Byl jsem ujištěn důvěrou říšského kancléře. Jeho důvěru osvědčuje jeho přípověď, že mi poskytne příspěvek, kdyby toho poměry našeho národního života vyžadovaly. Stejně, jako se nechci prohřešiti na důvěře ústavních činitelů, kteří mne povolali k mému úřadu, nechci se prohřešiti na důvěře Vůdce německého národa.

Tato důvěra ukládá mi však za povinnost, abych užil všech prostředků v případě nutnosti i nejtvrděších, kdyby zájmy našeho národa byly ohrožovány.

Mám pevnou naději, že náš národ i v novém státoprávním poměru může dospěti ke klidnému a úspěšnému životu a že může dosáhnouti velkého rozkvětu.

Nikdy v minulosti neměl náš lid tak vážnou dějinnou povinnost, aby byl naprosto svorný a jednotný. Rozhodl jsem se proto, jako odpovědná hlava národa českého, že učiním co nejrychleji rozhodné kroky, které povedou k naprostému sjednocení všech vrstev národa, neboť jedině toto sjednocení zabezpečí jeho blaho a štěstí. — Jsa povinen o ně pečovati, jsem odhodlán nestrpěti žádné odstředivé snahy, žádné skupiny a frakce, které nedbajíce zájmů nejvyšších, měly by touhu nad tyto zájmy povyšovati zájmy stran a osob. V těsném semknutí nás všech a v řádném plnění národních povinností bude nejlepší záruka naší zdárné budoucnosti. Volám vás proto všechny ke klidu a ke společné tvořivé práci.

Josef Biskup:

Sněženky.

Bělba kouzelných zvonečků
na kraji lesíka v sněhu,
mluví k nám čistotou radosti,
do srdce zasívá něhu.

Netrhej! zavolá okamžik,
v očích se zablýskne rosa.
Do cesty vběhne nám panenka,
v závoji rusálka bosá.

Kmitla se. Všude kde šlápěje,
kvítečky bělostné zvoní,
Poutník, cíl štěstí tu hledaje,
k jednomu z nich se jen skloní.

V. J. Krýsa:

Všichni svorně vpřed!

Všichni svorně vpřed, to platí dnes pro všechny bez výjimky, bez výhrady. Přestává vysvětlování, debatování. Nastupuje vůle a víra. Jediným velkým příkladem zůstává nám německá říše. Pohledme na rozpětí, moc, váhu a důležitost dnešní obnovené svaté říše římské, která vyrostla ze svornosti těch, kteří kráčeli svorně k jedinému cíli. Jeho kořeny vyrůstaly ze zdravého jádra a mízy národního socialismu. Rozhlédněme se kolem sebe a poučme se už jednou, provždy a definitivně z vlastního osudu, z vlastních chyb a vlastní nesvornosti, která nám přivedila slepotu, v níž jsme řadu let neviděli, často i nechtěli vidět to, co se odehrávalo v našem sousedství, kde národní socialismus, který nedebatoval, ale s úžasným nadlidským spádem uskutečňoval a plnil požadavky doby.

Německé vedení a vojsko se jistě během několika dní přesvědčilo, že český lid je ukázněný a rozvážný. Proto nemějme obavu, jak budeme žít! Říšský kancléř Adolf Hitler zaručil českému národu a to nomní vývoj národního života a jeho vlastní svébytnosti. Říšský kancléř vzal rozleptaný, rozervaný, z několika stran zrazený český národ pod svou vojenskou ochranu. Zřídil Protektorát Čech a Moravy, jehož hlava vyžaduje k výkonu svého úřadu důvěru říšského kancléře. Obětavý pan president Emil Hácha nám ve svém rozhlasovém projevu řekl, že mu říšský kancléř Adolf Hitler svou důvěru projevil. Tím je pro nás vyjasněna budoucnost v novém rámci v těsné spolupráci s německou říší.

Slibme nyní všichni bez rozdílu říšskému kancléři, našemu starostlivému presidentu, vládě a všem od-

Jaroslav Janovský:

Nejlepší přítelkyně.

Pavel si konečně dodal odvahy. „Hano, řekl nesměle, proč jsi dnes taková...“

„Jaká“ - řekla vyzývavě a pozvedla hlavu od knihy, do níž hleděla s výrazem krajně soustředěným. Její muž nebyl o všem tak pečlivým pozorovatelem, aby poznal, že její oči bloudily téměř čtvrt hodiny po jedné stránce z níž by nemohla reprodukovat ani jedinou větu.

„Taková divná,“ pronesl zvolna Pavel a zamáčkł zbytek cigarety do masivního popelníčku. „Když jsem přišel, byla jsi vtělená roztomilost a najednou se tváříš, jako bych byl nejnezábavnějším člověkem pod sluncem.“

„Nezlob se, Pavle,“ řekla Hana s lehkým nádechem ironie, „myslela jsem pouze, že když jest dnes výroční den, víš, před čtyřmi lety jsme se seznámili, že si na to aspoň vzpomeneš, že... že mi přineseš nějakou maličkost...“

„Bože, nebuď přece tak dětinskou, — Hano,“ odvětil Pavel a zatvářil se rozmrzele. „Zapomněl jsem, to přece není nic tak hrozného. Člověk má plnou hlavu starostí, jsem teď nejvyšší měrou exponován. Napravím to hned zítra, uvidíš,“ uklidňoval ji něžně.

Hana se usmála a zavřela knihu.

„Já vím, řekla a pohládila ho po ruce. „Jsi příliš zaměstnan, vid? Nevšímej si toho, co říkám. Jsem dnes protivná. Jdi si lehnout, jdi, jsi zřejmě unaven. Já si ještě dočtu několik stránek.“

Přemáhajíc se, pokud to bylo v jejích silách, políbila ho na tvář a vrátila se ke své knize. Snažila se vypadat tak klidně, jak to bylo možné. Ale v nitru byla vzrušena na nejvyšší stupeň. Tedy přece.

Když osaměla v pokoji, položila knihu na kolena a zahleděla se do prázdna. Byla opravdu ve výborné náladě, když Pavel přišel. Čekala, že ji překvapí, jako vždy, nějakým dárkem. Vždyť to byl opravdu významný den v jejich životě a dosud vždycky si Pavel na to vzpomněl. Dnes však nedal ničím najevo, že si to uvědomil. Žertoval a smál se jako obvykle, jinak však nic. Nic - a ona tak úpěnlivě čekala. Mužovu lásku lze dobře posoudit z toho, jak reaguje na podobná jubilea. Když odešel do koupelny, vyklouzla do předsíně a podle svého zvyku ohmatala kapsy jeho pláště. Neměl nikdy tušení, že to dělá a jí ani nenapadlo, že není důstojné prohlížet mužovy kapsy. Prohledávala je vždy s jakýmsi pocitem napětí a tak samozřejmě jako svou kabelku. A v tomto okamžiku poprvé litovala, že to dělá.

V náprsní kapse nahmátla jakýsi balíček. Chvějíc se prsty ucítily vlahou měkkostí celofánu a vylovily překvapující obsah kapsy. Byla to souprava nádherného dámského prádla. Taková, nad níž poskocí srdce každé ženy, která jen trochu dbá na tyto věci. S vítězným úsměvem se odhodlala rozběhnout za svým mužem, ale náhle se zarazila.

Proč nic neřekl? Proč alespoň nenařadil, že ví, na co ona čeká a proč jí nedal tento dárek, jestliže jej přinesl pro ni? Tato myšlenka se zaryla svým otazníkem do Hanina srdce jako ocelový hák. Ale ne, to je nesmysl. Pavel přeci jí má rád - a nemohl by - nemohl by... Myšlenky běží zpomalně jejím mozkiem, zatím co ruka ukládá osudný nález na dřívější jeho místo. Hana se vrací do pokoje, bledá a rozehvělá.

Pavel vstoupil, usměvavý, klidný, zářící. S násilnou lhostejností mu připomněla

význam dnešního dne. Zarazil se, zřejmě překvapen. Koktal omluvy pro svou zapomnětlivost a tvářil se rozpačitě.

„Opravdu jsi mi nic nepřinesl, Pavle?“ tázala se Hana s napjatě povzbuzujícím úsměvem.

„Opravdu, odpusť, holčičko, zapomněl jsem. Ty všední starosti, nová práce,“ mluvil provinile a upravoval si župan.

Hanin úsměv zvolna tuhl na rtech a nechybělo mnoho, aby ze sklopených očí vytryskly slzy. Tedy přece.

Proto byla taková „divná“ celý večer. A nyní byla sama a úsilovně se snažila uklidnit divokou fantasií svého podezření. Nepatřilo jí to tedy. Komu ale? Neměla dosud nejmenší příčiny, aby pochybovala o jeho věrnosti. A právě proto jí nyní zachvátila tato skutečnost takovou silou. Co má dělat? Cítila touhu vytrhnout ten prokletý balíček z jeho kapsy a hodit mu jej pod nohy se záplavou slzavých výčitek. Ale ne, to nebylo dosti důstojné. Šel spát jakoby se nic nestalo. Ano, všední starosti, to se rozumí. Spousta práce, nové práce. Hana dusí násilím slzy, deroucí se jí do očí a umiňuje si, že zůstane klidná. Rozvahu, jen zachovat rozvahu. Snad ráno. Uvědomí si možná, až sáhne do kapsy, že jí přece něco přinesl. Je zapomětlivý, přepracovaný. Ano, jistě ten balíček patří jí.

Po noci plné tíživých snů, probudila se Hana velmi časně. Bděla a přemýšlela, tváříc se jako když spí. Zpod přivřených víček sledovala Pavlův odchod. Teď, teď se obléká. Jistě sahá do kapsy a za chvíli tuše přijde, položí jí balíček na lůžko a zase liše odejde, jako někdy dělával. Bude to krásné. Jistě jí chtěl překvapit.

Hlasitě cvaknutí dveří ji vytrhlo z tohoto růžového snu. Odešel. Okamžik zírala nehnulě před sebe. A pak se rozplakala. Je jí nevěrný, Bože, to hrozné pomýšlení. A ten balíček. Kdyby to bylo cokoli, ale prádlo, Hana křečovitě vzlyká a smáčí polštář velikými slzami. Náhle si energicky ořela oči a vyskočila s lůžka. Ne, nebude tu už ani hodinu. Ukáže mu, co znamená skutečnost, kterou jí právě potvrdil. Bude to litovat, ten - - - ten - - - marně hledá vhodné pojmenování, zatím co shání nejnepatnější věci na cestu. Slzy jí tekou po tváři, ale tvář se neobyčejně zarputile. Pavel musí být potrestán. Nevráť se k němu, ani kdyby jí na kolenu prosil, tak. Co záleží na tom, kdo je ta žena, které nese svůj dárek. Vůbec na tom nezáleží. Ale jen pryč odlud.

Hana právě dokončovala své přípravy, když se neodbytně ozval telefon. Pavel. Skočila k aparátu, ale náhle se zarazila. Nechala telefon ještě chvíli zvonit, pak zvolna zvedla sluchálka a ozvala se nesmírně pomalým „Haló.“

„Dobré jitro, Hano,“ ozval se z aparátu ženský hlas. Byla to Lidie. Hanina nejlepší přítelkyně. „Haló, Lydie, dobré jitro. Copak se stalo? Nebýváš tak časně na nohou,“ hovořila Hana jaksi rozmrzele.

„Nějak jsi se špatně vyspala, co?“ zasmál se hlas v aparátu. „Chtěla jsem se tě zeptat, jak se ti líbí to prádlo.“

Okamžik bylo ticho.

„Jaké prádlo, Lydie, nerozumím ti,“ ozvala se konečně Hana s neskrývaným překvapením. „No, co jsem ti poslala po Pavlovi. Dal ti to?“ slyšela veselý hlas své přítelkyně.

„Ne.“

„Bože, to je člověk. Objevila jsem to u Weise. Poslední dvě soupravy. Koupila jsem je obě, protože to byl odstín, o němž vím, že jej máš ráda. A náhodou jsem potkala Pavla, tak jsem si řekla, že ti

jednu hned pošlu. A není to vůbec drahé. Doufám, že mi poděkuješ. Tak on ti to nedal? Ale našla si to v jeho kapse — doufám.“

Hana byla nějakou chvíli neschopna slova. A pak se náhle hlasitě rozesmála. „Haló, Hano, co se ti stalo?“ ozvalo se na druhém konci drátu.

„Och, promiň, Lydie,“ vypravila konečně ze sebe Hana, „děkuji ti, bylo opravdu krásné. Našla jsem je v jeho plášti. Nic jsem mu však neřekla a on na to skutečně zapomněl a ráno si to zase odnesl s sebou. A představ si,“ pokračovala Hana s osvobuzujícím smíchem, „já, já jsem ho podezřívala, že to patří jiné ženě a — a ale to ti všechno povím odpoledne. Přijdeš, víd?“

„Přijdu. Doufám, že si Pavel v poledne vzpomene a odevzdá ti ten balíček.“

„Ano, jistě. A když ne, připomenu mu to. Nediv se, Lydie, je teď tak přepracován, zapomíná na spoustu věcí. Děkuji ti, Lydie. Tak odpoledna na shledanou.“

Hana položila sluchátko a přitiskla si ruce na prsa. Bylo jí náhle úžasně lehce. Rozhledla se kolem sebe a s tichým smíchem počala vybírat z kufru věci, které si chystala ke svému útěku. Pocítila neobyčejnou něhu k ubohému Pavlovi, kterého tak hloupě podezřívala. Jaký div, že je přepracován, zcela určitě je přepracován. Musí mu vynahradiť včerejší zkažený večer. V náhlém záchvatu něžnosti uchopila sluchátko a zavolala svého muže. Bylo obsazeno.

V té chvíli naslouchal zděšený Pavel vyčítavému hlasu, který se ozýval z jeho aparátu: „Ty jsi ale hrozný člověk, Pavle. Víš, co jsi provedl? To prádlo, které jsi mi koupil, jsi ve své roztržitosti odnesl domů. — Hana se mi před časem důvěrně svěřila, že ti prohlíží kapsy. Tušila jsem katastrofu a proto jsem jí právě volala. Samozřejmě, že to našla. Ale už je to všechno v pořádku. Řekla jsem jí, že jsem to koupila já pro ni a poslala po tobě. Teď to hezky v poledne seber a zanes to své ženě, ty zapomnělivče.“

Josef Biskup:

Na prázdninách.

(Kapitola z přípr. knihy pro mládež »Mladost - radost« Autor, jenž si oblíbil náš kraj, uvádí čtenáře knihy též do lesů k Hrádku, kdež rád se v létě toulával).

Když přišli Čížkovic z lesa, byl již skoro večer. Babička si přinesla košatínu chrastí, maminka košíček jahod. Inka byla černá ještě doma, tolik se najedla jahod. Když přijeli k lesu, spala malá švilořilka, jako by ji do vody hodil. Ručičky rozpaženy, nohu každou jinam, pohodlně spinká. — Toník chytá motýly, ačkoliv by měl, jak se maminka stále zlobí, trhat jahody, aby měli zítra na knedlíky, ale kdepak! Chvilku to vydrží, ale jak vidí letěti kolem sebe motýla, nechá trháni a už leť za perleťovcem. Pamatoval na to již doma a vzal si sebou více špendlíků, aby si mohl motýly napíchnouti. Také má s sebou krabičku od zápalek a do ní si motýly schovává. — Maminka trhá jahody, babička sbírá chrastí. Všichni jsou ve své práci, každou chvilku maminka běží ke kočárku, zda-li ještě Inka spinká. Jen chvilku nešla a již bylo slyšet lesem nařikání: „Má-mo! Má-mo!“ Máma je tu v okamžení, vidí jak její holčička nabírá, až se jí nosík krčí a v koutcích očí se sbírají slzičky. Ale jen uviděla u babičky v ruce kyblíček s jahodami plác jí přešel a hned se po něm hrne: „-týbl - dát - jahody, papá! A brzo

se kyblíček zasvití zase dnem a jahody jsou ty tam.

A nyní jsou doma. Inka jest už zase u vody, přelévá vodu z hrnce do hrnce, babička připravuje večeři a Toník přenesl své věci na dvorek, Tady na stole se dal do práce. Nastříhal si pásky papíru, připravil špendlíky, do lačky si vyryl drážku a potom vzal jednoho motýla po druhém a naplnal jej aby měl křídla pěkně rozpjatá. Proužky papíru je přidržoval k lačce. Přes noc motýl zaschne a bude moci být do sbírky zařazen. - Že chyběla většinou motýlů tykadla nemusíme ani říkat, stejně tak, když některá křídla byl kousek. Ale Toník neříká, že ho ve sřírce nechá. Jak bude mít lepšího hned si jej vymění. Pravda, učili se ve škole, že mají barevné motýly šelřit, protože jsou ozdobou přírody, ale když se mohou běláskové ničit, protože jsou škodliví, proč by se nemohli i barevní? Vždyť je jich panenku všude plno. Na pasci je to samý perleťovec, na kraji lesa paví oka a samečáci, tak říkal Toník babočke, protože má křídla jako černý samet. - Ale i žluťásků bylo v lese dosti a cestou domů bylo viděti v polích několik otakárků. Ale ti se nedali chytit, létali prudce a vysoko.

Když se tatínek přišel podívat na malého sběratele, našel ho v plné práci. - Naplnal právě babočku bílé C a když viděl tatínkův zájem, otevřel i krabici. Byla to krabice asi od cukru, Toník ji našel na půdě a protože se mu hodila přivlastnil si ji. Z korku si nařezal špalíky a nalepil si je na dno dále od sebe a do nich špendlíky s motýly zapichoval. Krabice byla ještě skoro prázdná, ale bude-li tu Toník čtrnáct dní, že se naplní, ba že nebude ani dostačovat. - A čtrnáct dní tu jistě budou, vždyť jsou prázdniny a musí jich přec užít. Doma jsou stále, proto jeli nyní k babičce a později se podívají k rodičům tatínka, aby také oni viděli, že mají vnučátka.

Tatínek pochválil malého rozuměčka a spěchal již zase k Ince, aby ji odvedl od vody. Dnes v noci kašlala, to se včera jistě tím neustálým mácháním ve vodě nachladila. Nebylo žádné teplo. Babička vařila hned čaj a malé se ulevilo. Heřmáněk, jitrocel, to byl babiččin osvědčený čaj proti kašli a ještě lípový květ přidala.

Jak ten čas letí! Čtrnáct dní uletělo, jako voda a než se nadáli, již museli počítati s tím, že musí domů. Pravda, užili ještě lesa dost a dost, počasí jim přálo. Inka a Toník byli opáleni jako cikáni. - Také do lesů u „Výška“ často zabloudili, zejména tatínek, když vyšel sám na houby a když v lese objevil Hrádek, zavedl sem druhého dne i svoji rodinu, aby se šli na zbytky zašle slávy podívat. Hrádek Lacembok, založený asi ve XIII. století, jest zajímavý svojí stavbou. Od západu byl chráněn dvěma rybníky, od východu příkopy. Pravda, dnes viděti jen zbytky hradeb, ale přec rádi shledneme sídlo mocného kdys pána Buchvala z Hrádku, seděním též na Bezděkově u Klatov, který roku 1449 proti Sasům bojoval.

Potom nastalo loučení. Všichni plakali i Inka se na konec rozplakala, když viděla tolik pláče. Ale nic platno, věčně tu zůstat nemohou a proto sbohem, babičko, i milý kraji, snad se ještě brzo uvidíme!

„... Zastlejte mi Staňkovsko, budu Vám za to velmi vděčný. - V cizině člověk pozná cenu českých novin.“

(Z dopisu našeho odběratele).

Franta Vacek:

Z mého nového domova. Pozdrav z Iranu.

(Původní).

Teheran, v lednu 1939.

Začnu tedy od Adama. Do země, která je mým dočasným působištěm, vstoupil jsem v přístavě Tahleri na Kaspickém moři, severně od Teheranu. Byl tehdy nevládný den. Pršelo jako z konve a ulice tohoto přístavního městečka byly plny bláta a kaluží kalné vody. Po všech celních a pasových prohlídkách nastoupil jsem do auta, pěkného amerického vozu, abych zdolal posledních 400 km své cesty. Po špatné silnici, která nesnese srovnání s našimi státními, ba ani okresními, projížděli jsme nejúrodnější částí Iranu. Tento kraj má tropický ráz. Rýžová pole se střídají s bambusovým lesem a džunglí, plnou močálů, velice nezdravých, kde je domovem malarie, tyfus a ostatní příjemné nemoci tropů, ale i všemožná zvířata včetně tygrů. Pak stoupali jsme pomalu, ale jistě do hor. Vegetace mizela, nastupovala poušť a holé, strmé skály hor.

Silnice se nesmyslně kroutila, šplhala po stránkách v nesčetných serpentínách, velmi nebezpečných, kde bylo nutno jeti téměř krokem a každý pražský taxikář jistě by byl sjel se silnice do strží, několik desítek metrů hlubokých, kde by jej uvítal Alah. Takto jsme cestovali téměř celou noc. Teprve k ránu jsme sjížděli opět s hor, překonavše výši 2000 metrů. Celi rozlámaní, se šoferem usínajícím nad volantem, vjížděli jsme do ulic Teheranských. - Úsudek o cestě si udělá každý nejlépe, když si uvědomí, že mizerných 400 km jsme jeli plných 15 hodin, tedy řídili jsme se rychlostí necelých 30 km v hodině. Naše cesta končila ve stinné uličce u pensionu, který zůstal mým útočištěm po celý měsíc.

Teheran. Město v poušti, ve výši 1200 metrů nad mořem, se tří stran obklopené horami, pustými, bez jediné rostliny. - Sídlí všech centrálních úřadů i sídlo vlády a nejmocnějšího ze všech na zemi — šaha. Nad městem se klene čistá, jasná nabeská bahn z čistého ultramarínu.

Při první procházce městem mne překvapily přímé ulice, pěkně asfaltované, mnohde vroubené stromy. Po stranách, při chodnicích ve stružkách rychle teče voda, s hor tajícího sněhu, která slouží ku všem účelům. K mytí obyvatelů, nádobí, praní prádla i napouštění basinů ve dvorcích. Teheranské domy jsou nízké, většinou přízemní, s více méně slušnou fasádou, velmi pestrou a vykládanou mosaikou. Ale to jen pro oko. Při pohledu s hora jeví se město jako nesmírné seskupení žlutavé hlíny, materiálu, ze kterého jest většina domů vystavěna. Nejsou to pálené cihly, ale stará známá u nás vepřovice. Jen uprostřed města tyčí se několik vysokých budov z kamene. Jsou to budovy úřadů. A perskou stavitelskou práci vůbec není možno pochválit. U nás by se taková práce nazývala fušeřina.

Jak vypadá perský dům, myslím druhu lepšího, z blízka? Centrum je jakési nádvoří či zahrada, po způsobu římského atria, plného stromů a keřů. Toto slouží za hlavní obývací prostor v parných dnech, kde teplotu snižuje nezbytný již zmíněný basin, vodou napouštěný z ulice. Studny Peršané nemají, pitná voda rozváží se po městě v sudech a demizon stojí několik šajů. Je to voda buď z šahorského nebo anglického vodovodu. Ze zmíněného atria se vchází buď přímo do jednotlivých obytných místností či do jakési haly, což

je ale méně časté. Okna jsou pouze jednoduchá. Podlahy v místnostech jsou všude kamenné, protože dříví je tu příliš drahé. A nábytek? Pestrá výroba - nutno s ním zacházet opatrně, aby se v ruce nerozsypano.

Na teheranské ulici nenajdete jediného cizího nápisu; vše, obchody i úřady jsou označeny a psány perským písmem, které se podobá rozhozenému čaji na papíře. A přece je tu spousta Evropanů, kteří z 99 procent neznají persky a neztratí se tu. Koupí vše, co potřebují. I na mne z počátku to divně působilo, ale brzy jsem si zvykl a vůbec mne nenapadne hledat nápis latinou psaný. Úřední řeč je peršitina, jaksi diplomatickou francouzštinou. Ale v obchodech se domluvíš i německy, anglicky a velmi často rusky, ba s čisto-krevným Peršanem či Arménem i česky, ovšem, když umí. A můžete být ubezpečeni, že za věc, kterou kupujete, zaplatíte dvojnásobnou hodnotu. Ale, máte-li obchodního ducha a domluvíte-li se, koupíte za polovic. Obchodník sice naříká, že prodává, nechá tě z krámu odejít, ale ještě nezavřete dveře, volá vás zpět. Je tu poměrně draho i levně dle našich poměrů. Zboží místní výroby je velmi levné; dovezené až třikrát dražší, než-li u nás. Většina dovezených výrobků nese zn. Made in Germany. Však vedle Chlorodontu dostaneš i Thymolín, jediný český výrobek, který jsem zatím v městě viděl.

Život na ulicích je velmi rušný a nikterak se neřídí dopravním řádem jako v Praze. Tramway tu nahrazují autobusy a množství drožek, ovšem koňmi tažených. Jsou to takové starodávné kočáry, z nichž ne jeden se rozsype. - S oblibou jezdí tu po chodnicích na kole a prostý „pěšák“ se musí vyhýbat i oslům či velbloudům na chodnicích „parkujících.“ Nepozornost může chodci proto přinésti snadno nemilou nehodu.

Obyvatelstvo podobá se tomu, které bylo pod babylonskou věží při zmatení jazyků. Jsou tu zastoupeny všechny možné národnosti. Vedou Peršané a Arménci, pak je tu hodně Turků a Rusů a snad všechny evropské národnosti. Tudiž nikterak nepřekvapí, když potkáte chodce, an čte brněnské Lidovky. A z toho jednoduchého důvodu nedoporučuje se ani příliš hlasitě na ulici po česky nadávat.

O některých ostatních zvyklostech perských napíši čtenářům „Staňkovska,“ jež pravidelně dostávám, v dohledné době — jen co se ještě více rozkoukám...

J. Kozák:

Do hlubin času.

Do hlubin času

padl mi úsměv Tvůj —

Kde jsou ty chvílky večerů,

jež jsem Ti denně dal,

byly to chvílky radostné,

leč osud mi je vzal.

Kde jsou ty chvílky večerů —

víckrát se nevrátí, nevrátí už!

úsměv jsi ztratila ve smrti chvatu,

víckrát se nevrátí, nevrátí už!

zbloudily v hlubinách tajemných světů

zmámeny větrem, jež krajem duje,

noc je vždy ubije tichostí kroků

a zbude jen srdce

vzpomínkou oživené.

Zřízení mateřských škol ve Staňkově.

Místní odbor Národní jednoty pošumavské ve Staňkově za vzácné morální podpory obecní správní komise zahájil akci pro zřízení mateřských škol ve Staňkově. Za tou příčinou navázal styky s rozhodujícími činiteli, kteří ponese osobní náklad spojený s vydržováním mateřských škol. Abychom mohli úspěšně tuto, pro Staňkov tak důležitou věc přivést k brzkému vyřešení ke spokojenosti rodin, jež volají po zřízení mateřské školy, potřebujeme seznam dítek ve stáří od 3 do 6 let, které by tuto školu navštěvovaly.

Žádáme, proto pp. rodiče, kteří mají dítky v uvedeném věku ze Staňkova (vsi i městyse), aby se dostavili do měšťanské školy ve Staňkově (vsi), kde bude proveden soupis dítek - příštích chovanců. Tento soupis se stane podkladem pro zřízení mateřských škol ve Staňkově.

Staňkov v tisku.

Pražský „Venkov“ dne 17. března t. r. píše o rozmachu staňkovského musea z pera spisovatele J. Biskupa. — „Posel od Čerchova“ uveřejnil výňatek vzpomínky Adolfa Weniga: „Barevné střípky“, otiskem v Národních Listech, v kterémžto feuilletonu vzpomíná náš rodák studií na domažlickém gymnasiu. — V plzeňském „Českém deníku“ uveřejňuje dr. Emil Felix studií: Chodsko v českém písemnictví a v závěru vzpomíná i našeho pěvce staňkovského, rodáka Adolfa Weniga, o němž píše: Starosvětský ráz idylického maloměsta, jak je poznával za svých studií v Domažlicích v letech 1885 - 1888, zachytil v svých vzpomínkách učitel a spisovatel Adolf Wenig, rodák ze Staňkova (*13. srpna 1874). Náladové kouzlo Spálené a Vodní ulice se studentským bytem u krejčího Votruby vrací se i v legendární malbě „Vánoce“ (1919) i v divadelní hře „K Betlému“ (1915). — „Náš rozvoj“, měsíčník družstevníků podotýká v posledním čísle, že změnou státních hranic Staňkovu ubylo na hospodářském významu a zejména na popularitě výročních trhů (jarmarků), které bývaly slavnými v kraji. — „Národní Politika“ vzpomíná na bývalou slávu rudných dolů na Staňkovsku. Ze všech těchto dolů trčí jako památky dobrých časů, zbytky staveb a písku. A i těmto pozůstatkům hrozí zkažení. Na pozůstatcích „Stříbrnice“, kde byla zastavena těžba před 18 roky zbývá do dnes jediný rodinný domek, bývalá těžce poškozená opravná nářadí s kantinou, se sotva již polovičními haldami zbylého důlního materiálu. Všechno ostatní zmizelo a na zbylém prostranství byla založena pole. Písečný a kamenitý materiál dříve rozsáhlých hald je stále více zmenšován používáním na správký dvorů cest a hřišť, takže není daleka doba, kdy bude bráno z posledního. Nejoslednější likvidací další částí zbytku dolu v současných dnech je zboření dvou bývalých budov kotelen a odvezení materiálu jako potřebného staviva. Všecky tyto okolnosti nasvědčují,

že na dříve dobře prosperujících dolech není naděje na oživení. — „Plzeňský kraj“ ve svých drobných zprávách ze Staňkovska všimá si bedlivě života i událostí v kraji v týdnu se přihodivších. Také zaznamenává vzrůst a založení dalších organizací Národní jednoty na Staňkovsku. — Rádi zaznamenáváme příznivou kritiku „Národní Politiky“ o novém spisku našeho spolupracovníka J. Biskupa „Soupis literátů a umělců v kraji klatovském. — „Nová doba“ kvituje s pozorností, péčí o ovocné stromy ve Staňkově, již zpráva města věnuje tomuto druhu národohospodářského významu: Správa Staňkovské obce rozhodla, aby na všech osmi ovocných alejích podél státních a okresních silnic byly doplněny prázdné prostory po odporazených starých stromech, nebo jinak ležící místa mladými ovocnými stromky. Práce s vysazováním stromků byly tohoto týdne za odborného dozoru provedeny a celkem na všech osmi alejích bylo vysazeno na půl tisíce mladých stromků. Také stávající již stromy u silnic byly prořezány a očistěny od hmyzu, aby letošní úroda ovoce byla co nejvyšší. Správa staňkovské obce tímto užitečným činem, který v široké veřejnosti nalézl příznivou kritiku, nepřímo učinila pokyn i ostatním majitelům ovocných sadů a stromořadí, aby všemožně rozmnožili počet stromů a aby hleděli docílit největší ovocnou úrodu.

Z týdne.

Obec Staňkov obsadí dvě místa polních hajných, s nastoupením od 1. dubna.

Komisař v továrně Triplex ve Staňkově. Továrně na bezpečnostní sklo zn. Triplex ve Staňkově byl přidělen úřední komisař. Je jím pan J. Dittrich ze Stříbra, býv. ředitel staňkovské sklárny.

Slovensko nastoupilo vlastní cestu. 14. února 1939 byla v Bratislavě vyhlášena samostatnost Slovenska. Hlavou státu je dr. Jozef Tiso.

Obecní rozpočty. Na základě rozhodnutí okresního výboru v Domažlicích budou úředně vypracovány obecní rozpočty na rok 1939 v obcích: Krchlebech, Osvračíně, Přívozci, Puclicích, Vránově a Ohůčova.

Valná hromada Občanské záložny ve Staňkově koná se v neděli 26. března v 1 hodinu odpoledne v hostinci pana V. Kopeckého.

XIX. valnou hromadu koná Živnostenská záložna ve Staňkově v neděli 26. března v 1 hodinu odpoledne v hostinci u Kozinů.

Naše čtenáře a odběratelé žádáme, aby nám prominuli naši přestávku z minulého týdne. Vynahradíme jim to. Dnešní číslo vychází jako dvojčíslo 11.-12.

Hasiči. Mimořádná valná hromada hasičského sboru ve Staňkově (městysi) se konala v neděli 12. března t. r. u Kozinů. Svolána byla za účelem schválení a seznámení členstva s novými spolkovými stanovami, vydanými Hasičskou Zemskou Jednotou. Provolání Zemské Jednoty ke sborům přečetl jednatel K. Malík. — Po přečtení nových stanov provedeny byly volby činovníků. Starostou zvolen opět Jan Mareš, jednatelem K. Malík, velitelem J. Vejvoda, pokladníkem J. Lukáš a vzdělavatelem Em. Kubla. Podle nových stanov byli zvoleni do výboru také dva členové z řad přispívajícího členstva.

Chraňte zpěvné ptactvo uchováním a vysazováním křovísk! V západních Čechách byla právě vydána velmi užitečná upozornění všem starostům obcí, aby byly ptactvu uchovány přírodní podmínky pro jeho udržení v našich krajinách. — Voláme pro zlepšení našeho ovocnářství a tu si musíme vážit i našich pilných a nenáročných pomocníků, zpěvných ptáček. Jakou cenu má pro pěstitele ovoce i zemědělce ptáci hnízdečko, je dnes známo každému dědku, navštěvující obecnou školu. Nestačí jen zpěvné ptactvo chránit proti svévolným klukům, toulavým psům a kočkám, ale nutno se též starat o udržování přirozených jejich hnízdišť, jimiž jsou křoviska na neplodných stránkách a mezích. Statistiky již z minulých let nám přesně vypočítávají nápadný úbytek zpěvného ptactva v našich krajinách a poukazují na jednu z těchto příčin, odstraňování křovisek. Naopak, kde se pěstuje sadařství a kde se počítá s jeho rozšířením, měla by býti jinak nezužitkováná, málo potřebná místa osázena různými druhy křovin. Také je třeba zanechat zvyku vypalování suché trávy zvláště v době hnízdění, poněvadž tím způsobem bývá zničeno mnoho ptactva nízko hnízdícího. Pokyny vydané obecním úřadům v západních Čechách, měli by býti uplatněny i v ostatních částech naší země a mělo by býti náležitě propažováno. N.P.

Provoz ve staňkovském Triplexu byl minulého týdne zastaven. Asi 100 žen, zaměstnaných v podniku bylo následkem toho propuštěno. Kdy dojde k obnově práce, není zatím známo.

Naším dělníkům chleba - našim ženám pomoc - přináší mleté mýdlo JAS, poctivý výrobek českého podniku a našich rukou. Už proto má být žádán uvědomělými hospodyňkami. A ovšem také pro své výtečné schopnosti. Setři práci, čas i peníze - vždyť stojí balíček 1/4 kg jen 2.50 K. Plným právem je na něj hrdý Josef Pilnáček, továrna dobrých mýdel, Hradec Králové.

Před deseti lety - v březnu 1929: zemřel v Praze zasloužilý divadelní ředitel Frant. Trnka, rodák staňkovský. - 3. března konaly se obecní volby v Staňkově vsi. - Toho měsíce zahájena byla akce k získání přidělů lesů: Strachotín a Hora. - Podle statistiky bylo před 10 lety ve Staňkově 5 osobních a 12 nákl. automobilů, 3 motor. kola a 2 traktory. - Starostou Staňkova vsi byl zvolen Jan Schuh, truhlář. - Koncem března byl poražen v Kreysové cihelně 30metrový komín, ježto moderní pece cihlářské nepotřebují komínů.

Výroční trh na zboží ve Staňkově se konal v úterý tohoto týdne za slabé účasti obchodníků. Stánků bylo postaveno jen 90. Návštěva lidí z celého okolí byla vzdor špatnému počasí velmi dobrá. Nakupovalo se zejména v obchodech strážným zbožím. Slabý byl rovněž dopolední dobytčí trh. Přivedeno bylo jen 19 kusů dobytka.

43% všech zlacených plaket zimní soutěže automobilů získaly hbité a výkonné vozy JAWA MINOR. Soutěže

Odborný ženský lékař a porodník

MUDr. Jan Hofmann,
em. zástupce primáře porod.-gyn. odděl. v. v. nemocnice v Plzni a asistent gynaekolog. sanatoria v Praze ordinuje v Plzni, v Jungmannově tř. č. 30, I. posch., od 9—11 hod. a od 15—do 16h.

súčastnilo se 15, t. j. 23% z celkového počtu 64 startujících vozů. Dvanáct vozů JAWA MINOR dojelo bez trestných bodů na zlatenou plaketu. Zbývající 3 dojely s počtem 1., 2. a 4., tedy průměrně dvě třetiny trest. bodů. Tento výsledek je skutečně jedinečný, uvážíme-li, že z ostatních 46 vozů různých značek, které v soutěži startovaly, získalo pouze 16 zlatenou plaketu a ostatních 30 bylo potrestáno celkem 2475 trestnými body, takže na jeden případně průměrně 8,5 bodů. Soutěž, v níž rozhodovala spolehlivost, výkonnost a ovladatelnost vozů, ukázala jasně, jakou mají převahu seriové vozy JAWA MINOR právě v těchto nejdůležitějších vlastnostech.

Okresní zastupitelstvo vyřídilo ve schůzi dne 11. března 1939 mimo jiné tyto věci: Vzata na vědomí sdělení předšedajícího okresního hejtmána, že usnesení z poslední schůze byla provedena a že okresní výbor od posledního zasedání konal 2 schůze. - Dále sděluje: Zemský výbor schválil okresní závěrečný účet za r. 1936. Zemský výbor udělil zdejšímu okresu podporu v částce K 20.000— na úpravy a opravy okresních silnic. Ministerstvo sociální a zdravotní správy prodloužilo lhůtu k výplatě státního příspěvku na nouzové práce. Zemský výbor schválil okresní rozpočet na r. 1939 a povolil vybírat potřebné přírázky. — Neuhrazený schodek zůstává ještě K 1.040.208—. Okresní úřad provedl volby delegátů do okresní záložny hospodářské ve Kdyni. Okresní úřad podal žádost za vybudování nové dálkové silnice z Domažlic do Přeštic. Rovněž žádal za udělení podpory na rekonstrukci autolinky Staňkov—Koloveč—hranice okresu klatovského. Usneseno přijati podmínky, podle kterých byla stavba silnice Milavče—Lštění přijata do zemské silniční akce. Vzato na vědomí, že stavba silnic Močerady—Květkovice a Horní—Dolní Kamenice byly přijaty do zemské silniční akce již v roce loňském a usneseno přikročiti ihned k zadání těchto okresních silnic. Konečně usneseno uzavřítí zápůjčku na stavbu silnice Milavče—Lštění u Okresní záložny hospodářské v Domažlicích až do částky K 500.000—, na stavbu silnice Močerady—Květkovice u Okresní záložny hospodářské ve Staňkově až do částky K 215.000— a na stavbu Horní—Dolní Kamenice u Spořitelny ve Staňkově až do částky K 147.000—. Usneseno zvýšiti mzdu kuchaře a služebné v okresním chorobinci od té doby, až budou obsazena všechna místa a lůžka v okresním chorobinci. Usneseno poukázati příspěvek na akci „Národní hospodářská obnova“ v částce K 50—. Usneseno provésti zlepšení okresní silnice Domažlice—Česká Kubice v km 0'700-4.488 nákladem K 740.000—.

Vzácné jubileum. U okresní nemocenské pojišť. v Domažlicích je přihlášen od počátku jejího utvoření Frant. Vinkelhofer, nar. 9. 3. 1859, bytem ve Kdyni, takže se dne 9. března t. r. dožil 80 let. Je stále zaměstnán u fy Ludvík Keil, továrna na sukna ve Kdyni, jako tkalcovský mistr a jako znalec barev je nenahraditelný. Ačkoliv je zaměstnán u jmenované firmy nepřetržitě skoro 50 roků, nevkročil dosud k lékaři do ordinace a také nikdy nepoznal, co jest to nemoc. Jest dosud svěží a zdravý a všude vážen a oblíben.

Vyhláška. Účty okresu domažlického jsou veřejně vyloženy v kanceláři okres. úřadu v Domažlicích, čís. 49 v úředním domě na Týnském předm., II. patro.

Strojní tašky bobrovky, falcovky lisované červené a černé, duté cihly, klenovky, dlaždice. Veškerý cihlářský materiál osvědčené jakosti

za levné ceny s dovozem kamkoli dodá

F. KREYSA, STAŇKOV

Vlastní doly „DOBŘE ŠTĚTÍ“ V DOBŘANECH.
Osvědčené vzduchem prané UHLI.

Sokolstvo.

Sokol Staňkov vydal v min. dnech prvé číslo svého Zpravodaje pro členstvo, v němž jsou příslušníkům jednoty sdělovány veškeré informace, činnost jednoty a jejích odborů a přehledy o tom, co bylo a co se chystá. Zpravodaj je prozatím nutně vypravený, je vytištěn rozmnožovacím strojem, ale dobře slouží svému účelu. Snad dojde jednou k vydání našeho „žurnálu“ tiskem.

Biografie.

Bio SOKOL Staňkov předvádí v sobotu 25. března v 8 hodin večer a v neděli 26. března o půl 5. hodině odpo. a o 8. hodině večerní nejnovější český film, který bude mít současně premiéru v biografech pražských: „Hvězda z poslední štace.“ Veselohra, obsazená našimi nejvybranějšími komiky. Hrají: Adina Mandlová, Veverka, Svozilová, Trégl, Paul, Futurista, Plachta, Merten a j. - Dodatek: „Miliony na dlažbách,“ krátký čas. film a zvukový týdeník.

Bio Sokol Koloveč předvádí v neděli 26. března v 8 hodin večer velkolepý film: Jeho poslední model.

Městské divadlo v Pízní. Dnes v sobotu odpoledne pro studenty Carmen, večer: Srdce za milion, v neděli dopol. pohádka: Jirka dřevorubec králem, odpoledne: Krista z myslivny, večer: Smetanova Prodaná nevěsta.

Písemnictví.

Tři generace. Vaše matky, babičky byly prvními čtenářkami LADY. Byly to ženy vážné, bylo by nevděkem na ně zapomínat. Proto přináší LADA vzpomínky na tuto generaci. Informuje vás také

Veškeré tiskopisy

o koncertech a píše pravidelné a cenné kritiky, upozorňuje na aktuální knihy a filmy. Týdeník LADA přináší dobrou literaturu ve dvou románech, v jednom původním a jednom překladovém. - Naleznete v ní domácí pokyny, rady, kuchyňské recepty a také ovšem módu na celých čtyřech stranách. Pro ty nejmenší je zařazeno rozkošné „Okénko“, na které se každé děčko těší. — Letošním rokem vychází LADA již v 61. ročníku a číslo stojí pouze 1 K. Objednejte v knihkupectví nebo přímo v nakladatelství Hejda & Zbroj v Mladé Boleslavi.

VLASTIVĚDNÁ KNIŽNICE KLATOVSKA je název ušlechtilé edice, kterou vydávají a registrují dva obětaví regionalističtí pracovníci Josef Biskup a Karel Polák. — Celkem vyšlo již 14 úhledných prací západočeských autorů, nebo těch, kteří mají určitý vztah ke Klatovsku, které se rozlétly po celé republice a vykonaly jistě záslužnou práci. Spisovatel a redaktor Biskup je trvalým kulturním pracovníkem, který si všímá i zanedbaných úhorů. Kéž by každý kraj měl několik tak čilých pracovníků, jako má Klatovsko, dnes naše pohraniční výspa v Biskupovi a Polákově. V nejbližších číslech se zmíníme podrobněji o jednotlivých svazcích. Krýsa.

Houslové hře

vyučuje ve Staňkově učitel hudby
Karel Lang,

žák em. řed. konservatoře E. Holého

(Staňkov, Husova, budova pošty I. patro)

**Navštivte
m u s e u m!**

vkusné a levné zhotovuje:

Tiskárna

Závorka

Staňkov